

Ακρωνύμιο: EQAVET για την ένταξη
EQAVET για την ένταξη και την πρόληψη της εγκατάλειψης
της επαγγελματικής εκπαίδευσης

Αριθμός έργου: 2021-1-SE01-KA220-VET-000033282

*Έκθεση σχετικά με την παρούσα κατάσταση της
ένταξης και της πρόληψης της εγκατάλειψης της
επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης*

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ 1

*Συνοπτική έκθεση της έρευνας των εταίρων σχετικά με το όραμα
και την πολιτική όσον αφορά την πρόληψη της εγκατάλειψης του
σχολείου και τους τομείς προσοχής που σχετίζονται με τον δείκτη 8
του EQAVET και συνεισφορά για το R2*

Revalento, Berkel-Enschot

Νοέμβριος, 2022

Περιεχόμενο

Εισαγωγή.....	3
1. Ορισμός της ομάδας στόχου του έργου	4
2. Συμμετοχικότητα: τι εννοούμε με αυτό;.....	6
3. Τρέχουσα θέση της NEET	7
4. Εμπόδια που αναφέρονται στην εθνική και περιφερειακή πολιτική.....	8
4.1 Επίπεδο εθνικής πολιτικής.....	8
4.2 Περιφερειακό επίπεδο πολιτικής.....	8
5. Κύριες αιτίες εγκατάλειψης	10
6. Βελτίωση της παρακολούθησης	14
7. Βελτίωση της δομής υποστήριξης εντός του σχολείου	15
8. Βελτίωση της συμμετοχής των γονέων.....	16
9. Συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων προτάσεων για τη βελτίωση της συμμετοχικότητας ..	17
Για το σχολείο ως οργανισμό. Κανονίστε για.....	17
Για το προσωπικό του σχολείου:	17
10. Προς την ανάπτυξη του R2: βήματα διαδικασίας.....	18
Παραρτήματα.....	19
Παράρτημα 1:	19
Βήματα ανάπτυξης για το R2: ερωτήσεις αξιολόγησης και σχετική ανατροφοδότηση	19
Ερώτηση 1:	20
Ερώτηση 2α:	20
Παράρτημα 2	26

Εισαγωγή

Το έργο Erasmus+ "EQAVET for Inclusion" σκοπεύει να εκπονήσει μια ολιστική προσέγγιση για την ένταξη και την πρόληψη της εγκατάλειψης. Αυτό θα γίνει με την παροχή κατευθυντήριων γραμμών για τον τρόπο ενσωμάτωσης και των δύο πτυχών στο σύστημα διασφάλισης ποιότητας των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με το πρότυπο EQAVET και την εφαρμογή του δείκτη 8: επικράτηση των ευάλωτων ομάδων.

Το τριετές έργο ξεκίνησε το 2021 και περιλαμβάνει την ακόλουθη σύμπραξη:

Colegiul Mihai Eminescu don Soroca (Μολδαβία)- Δήμητρα Εκπαίδευση & Συμβουλευτική ΑΕ (Ελλάδα)- Ilmiolavoro (Ιταλία)- Rinova Malaga Sociedad Limitada Unipersonal (Ισπανία)- Stiftelsen Kursverksamheten Vid U-Auniversitetet (Σουηδία και συντονιστής), Ufficio Scolastico Regionale Per Il Veneto (Ιταλία- Vinnytsia State Mykhaylo Kotsyubynskiy Pedagogical University (Ουκρανία) και Van de Winkel Consultacy BV (Κάτω Χώρες).

Για την επίτευξη του στόχου το έργο θα πραγματοποιήσει διάφορα βήματα. Πρώτον, ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης της ένταξης και της πρόληψης της εγκατάλειψης στις διάφορες χώρες εταίρους. Αυτό θα δημιουργήσει μια επισκόπηση των πτυχών (κατευθυντήριων γραμμών) που συμβάλλουν στην ένταξη και την πρόληψη της εγκατάλειψης. Στα διάφορα στάδια του έργου προβλέπεται η εκπόνηση ενός διαδικτυακού εργαλείου αξιολόγησης με βάση αυτές τις πτυχές, καθώς και ένα πρόγραμμα κατάρτισης για τη χρήση του. Τέλος, θα εκπονηθούν συστάσεις πολιτικής για τις τοπικές/περιφερειακές αρχές που υποστηρίζουν την ΕΕΚ στην προσπάθειά τους για ένταξη.

Η παρούσα έκθεση συνοψίζει τις κύριες διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα που είναι σημαντικά για το επόμενο βήμα του έργου: τη δημιουργία ενός διαδικτυακού ψηφιακού εργαλείου για την αυτοαξιολόγηση της ενσωμάτωσης και της πρόληψης της εγκατάλειψης, το οποίο θα καλύπτει τους τομείς ενδιαφέροντος που πρέπει να καλυφθούν σε αυτό το εργαλείο αξιολόγησης. Η έκθεση έχει σαφή λειτουργία και θέση στη διαδικασία ανάπτυξης του αποτελέσματος 2. Ως εκ τούτου, η έκθεση δεν σκοπεύει να συνοψίσει την εθνική κατάσταση κάθε εταίρου όσον αφορά την πρόληψη της εγκατάλειψης ούτε αποτελεί λεπτομερή περίληψη κάθε κεφαλαίου όλων αυτών των εκθέσεων. Για μια λεπτομερέστερη περιγραφή των διαφόρων εθνικών πλαισίων, ο αναγνώστης παραπέμπεται στις ξεχωριστές ερευνητικές εκθέσεις κάθε χώρας εταίρου.

Οι πληροφορίες στην παρούσα έκθεση βασίζονται σε εκτενείς συνεντεύξεις (>75), εντατική έρευνα γραφείου και ανατροφοδότηση από ομάδες εστίασης, όπως περιγράφεται στις εκθέσεις ανά χώρα των επιμέρους εταίρων.

Berkel-Enschot

Νοέμβριος 2022

1. Ορισμός της ομάδας στόχου του έργου

Δεδομένου ότι το έργο αφορά αρχικά την EQAVET, κατά την εναρκτήρια συνάντηση, οι εταίροι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το έργο θα ασχοληθεί ειδικά με το τμήμα της εκπαίδευσης IVET:

- Για νέους ηλικίας 16 έως 24 ετών στην αρχή της σταδιοδρομίας τους,
- Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (άρα ΟΧΙ προγράμματα ΕΕΚ στο πλαίσιο της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)
- Αρχική επαγγελματική εκπαίδευση (προγράμματα διάρκειας 2 έως 4 ετών)
- Μορφή προγραμμάτων εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης ή/και μάθησης με βάση την εργασία
- Επίπεδα EQF 2 - 4, επομένως, περιλαμβάνοντας μόνο το μεσαίο επίπεδο ΙΕΚ που στοχεύει στους πιο ευάλωτους σπουδαστές.

Ωστόσο, ως αποτέλεσμα της έρευνας και της θέσης που έχει η IVET σε διάφορες χώρες, αποφασίστηκε στη δεύτερη διακρατική συνάντηση του έργου στο Μέστρε (6 Οκτωβρίουth 2022) ότι τα προγράμματα IVET που προσφέρονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε ορισμένες χώρες εταίρους (για παράδειγμα στη Σουηδία) πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν στο έργο, δεδομένου ότι το EQAVET έχει επίσης αναπτυχθεί για να φροντίσει για τη διασφάλιση της ποιότητας σε αυτό το τμήμα της εκπαίδευσης. Αυτό έχει ορισμένες συνέπειες για τον ορισμό μας της ομάδας στόχου της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

Κύρια ομάδα-στόχος: Η ομάδα-στόχος για την οποία τα εργαλεία και τα μέσα μας θα είναι άμεσα χρήσιμα: εκπαιδευτικοί, διευθυντές σχολείων και διοικητικοί υπάλληλοι των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρουν προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Δευτερεύουσα ομάδα-στόχος: η ομάδα που θα επηρεαστεί από τα μέτρα που λαμβάνονται από το σχολείο (καθώς και από τις τοπικές/περιφερειακές αρχές) για την υποστήριξη της σχολικής σταδιοδρομίας: οι μαθητές (και οι γονείς τους), πιο συγκεκριμένα στην ηλικιακή ομάδα 16-24 ετών.

Συμπέρασμα: Κατά συνέπεια, κατά την ανάπτυξη των κατευθυντήριων γραμμών και του εργαλείου αξιολόγησης είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι το υλικό που θα αναπτυχθεί πρέπει να είναι εφαρμόσιμο και στους δύο τύπους σχολείων (σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ΙΕΚ). Επίσης, είναι σημαντικό να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι το έργο πρέπει να λάβει υπόψη του ότι ένα μέρος της ομάδας-στόχου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εξακολουθεί να παρακολουθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση και ένα μέρος όχι πλέον. Και τα δύο μέρη της ομάδας-στόχου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να καλύπτονται από το υλικό που θα αναπτύξει το έργο.

2. Ενσωμάτωση: τι εννοούμε με αυτό;

Στην πρόταση του έργου η έννοια της συμμετοχικότητας συνδέθηκε στενά με τον δείκτη 8 του μοντέλου ποιότητας EQAVET: η επικράτηση των ευάλωτων ομάδων στα εκπαιδευτικά συστήματα. Αυτό σημαίνει σε εθνικό επίπεδο:

- Ποσοστό των συμμετεχόντων στην ΕΕΚ που κατατάσσονται στις μειονεκτικές ομάδες (σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή λεκάνη απορροής) ανάλογα με την ηλικία και το φύλο,
- Ποσοστό επιτυχίας των μειονεκτούσων ομάδων ανάλογα με την ηλικία και το φύλο (σε σύγκριση με τις μη μειονεκτούσες ομάδες)

Η χρήση της λέξης συμμετοχικότητα σε αυτό το πλαίσιο αναφέρεται απλώς στην ιδέα ότι όλοι οι δυνητικοί μαθητές πρέπει να έχουν πρόσβαση και να έχουν ίσες πιθανότητες επιτυχίας στη σχολική τους σταδιοδρομία. Κανείς, καμία ομάδα δεν πρέπει να αποκλείεται. Μια τέτοια δήλωση σε εθνικό επίπεδο σημαίνει ότι τα σχολεία πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν πληροφορίες υποβάθρου για τη λήψη αποφάσεων πολιτικής σε επίπεδο συστήματος ΕΕΚ (που σημαίνει ένα πολύ επαρκές και περίτεχνο σύστημα παρακολούθησης για την παροχή αυτής της εισροής). Πρέπει επίσης να παρέχουν υποστήριξη στην πρόσβαση στην ΕΕΚ για τις μειονεκτούσες ομάδες, καθώς και προσαρμοσμένη παροχή κατάρτισης (καθοδήγηση και υποστήριξη) για τις μειονεκτούσες ομάδες.

Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου, η σύμπραξη θα επικεντρωθεί σε μια πιο λεπτομερή έννοια της έννοιας της συμμετοχικότητας: αναφέρεται στο υποκείμενο χαρακτηριστικό κλίμα, το όραμα και την πολιτική ενός σχολείου που εξασφαλίζει την προαναφερθείσα συμμετοχικότητα. Πηγαίνοντας ένα βήμα παραπέρα: ενσωμάτωση του μαθητή ως άτομο, προσφέροντας ευκαιρίες ανάπτυξης για κάθε είδους ταλέντο ακόμη και εκτός του βασικού προγράμματος σπουδών. Ένα ελκυστικό σχολείο στο οποίο σε γενικές γραμμές οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές καθώς και οι γονείς είναι υπερήφανοι που ανήκουν. Φιλόδοξο αλλά όχι εξωπραγματικό. Αυτή η ερμηνεία της Συμπεριληπτικότητας θα χρησιμοποιηθεί ως σημείο έμπνευσης για την ανάπτυξη των κατευθυντήριων γραμμών. Ένα τέτοιο όραμα για τη συμμετοχικότητα έχει επίσης ισχυρό αντίκτυπο στη βελτίωση της εικόνας της εκπαίδευσης.

3. Τρέχουσα θέση της NEET

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν ορισμένα κύρια χαρακτηριστικά σχετικά με τους νέους χωρίς κανένα προσόν και οι οποίοι δεν συμμετέχουν ούτε στην εκπαίδευση ούτε στην κατάρτιση (NEET). Υπολογίζεται ότι στην Ευρώπη 5,6 εκατομμύρια νέοι ηλικίας 18-24 ετών εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στις επιμέρους εκθέσεις των χωρών της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Μολδαβίας, της Σουηδίας και της Ουκρανίας συνδυάζονται και περιορίζονται σε γενικά συμπεράσματα σχετικά με τον επιπολασμό και την τρέχουσα θέση που περιγράφονται παρακάτω.

Όσον αφορά τον επιπολασμό των NEET. Οι διάφορες εκθέσεις των χωρών δείχνουν ότι στην ηλικιακή ομάδα μεταξύ 15 και 24 ετών το ποσοστό των NEET νέων κυμαίνεται μεταξύ 14% και 30% αυτού του τμήματος του πληθυσμού. Τα ποσοστά εγκατάλειψης είναι υψηλότερα, λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα μέρος των νέων που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση επιστρέφει σε κάποια μορφή εκπαίδευσης αργότερα. Τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται δείχνουν διαφορές μεταξύ των φύλων στη σύνθεση της ομάδας των NEET μεταξύ των χωρών. Τα ποσοστά που παρουσιάζονται διαφέρουν ανά χώρα από σχεδόν ίσα για άνδρες και γυναίκες έως κυρίαρχα γυναικεία. Επίσης, το ποσοστό των NEET φαίνεται να αντανakλά περιφερειακά οικονομικά χαρακτηριστικά. Οι λιγότερο ευημερούσες περιοχές τείνουν να έχουν υψηλότερα ποσοστά NEET. Επίσης, γενικά, ο επιπολασμός είναι υψηλότερος στις αστικές περιοχές.

Σε γενικές γραμμές οι NEET μοιράζονται τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η πλειοψηφία έχει απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- Η μειονότητα δεν έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση,
- Σε γενικές γραμμές υποστηρίζονται από την οικογένειά τους (οικονομικά / βιοποριστικά),
- Η πλειοψηφία είναι ανύπαντρες,
- Η πλειονότητα είναι άνεργοι και το 25% αυτής της ομάδας είναι μακροχρόνια άνεργοι,
- Η πλειοψηφία έχει απαισιόδοξη άποψη για την εκπαίδευση, το πολιτικό σύστημα και την κυβέρνηση,
- Κύρια επιθυμία τους: να έχουν μια αμειβόμενη εργασία (και είναι πρόθυμοι να μεταναστεύσουν ακόμη και για να βρουν μια τέτοια).

4. Εμπόδια που αναφέρονται στην εθνική και περιφερειακή πολιτική

Το κεφάλαιο αυτό συνοψίζει τα ισχυρά σημεία καθώς και τις προτάσεις βελτίωσης που διατυπώθηκαν από διάφορους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων και των ομάδων εστίασης σχετικά με την τρέχουσα εθνική και περιφερειακή πολιτική. Το πλαίσιο πολιτικής που πρέπει να αντιμετωπίσουν τα σχολεία μπορεί να είναι υποστηρικτικό ή πρόσθετο εμπόδιο όταν εργάζονται για την πρόληψη της εγκατάλειψης και την ένταξη. Για λεπτομερή περιγραφή της τρέχουσας πολιτικής στις χώρες εταίρους, ο αναγνώστης παραπέμπεται στις επιμέρους εκθέσεις των χωρών. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σε αυτό το κεφάλαιο θα είναι χρήσιμα για την ανάπτυξη συστάσεων πολιτικής (R5 του έργου).

4.1 Επίπεδο εθνικής πολιτικής

Έχουν διατυπωθεί τα ακόλουθα ισχυρά σημεία και προτάσεις βελτίωσης:

- Ανάπτυξη κοινού οράματος για το πρόβλημα και τις λύσεις (εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς),
- Χρήση διεπιστημονικών (και εξατομικευμένων) προσεγγίσεων- τόνωση των δεσμών μεταξύ σχολείων και εμπειρογνομώνων/δικτύων υποστήριξης,
- Ανάπτυξη πολύπλευρων λύσεων για σχολεία, γονείς, μαθητές,
- Ενίσχυση της μεγαλύτερης συμμετοχής των περιφερειών στην ανάπτυξη μιας πολιτικής για την εγκατάλειψη του σχολείου
- Καλύτερη διάδοση των μέσων στο σύστημα, τους μαθητές και τους γονείς- ανάπτυξη πολιτικής για την αύξηση της συμμετοχής των γονέων,
- Περισσότερη έρευνα σχετικά με το ιστορικό της εγκατάλειψης- καλύτερη παρακολούθηση,
- Συνεργασία με την αγορά εργασίας για καλύτερη εκπαίδευση καθώς και σχεδιασμός εναλλακτικών λύσεων,
- Περισσότεροι πόροι (χρήματα, χρόνος εμπειρογνομοσύνης)- αύξηση της ελκυστικότητας της εκπαίδευσης
- Διευκόλυνση της ψυχοκοινωνικής και γνωστικής υποστήριξης στα σχολεία,

4.2 Περιφερειακό επίπεδο πολιτικής

Έχουν διατυπωθεί τα ακόλουθα ισχυρά σημεία και προτάσεις βελτίωσης:

- Να οργανώσει μια συνεκτική και συνεπή στρατηγική παρακολούθησης όλων των φοιτητών (συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών που εγκαταλείπουν και των NEET),
- Σχεδιάστε μια περιφερειακή πολιτική που θα περιλαμβάνει στόχους SMART καθώς και μέσα,
- Κανονίστε την ενημέρωση των γονέων και τον ρόλο παρακολούθησης των γονέων και των μαθητών (όχι μόνο για την υποχρεωτική εκπαίδευση),

- Οργάνωση της συμμετοχής αντιπροσωπευτικών ενδιαφερομένων για το σχεδιασμό της περιφερειακής πολιτικής και των απαιτούμενων δραστηριοτήτων- τόνωση της καταπολέμησης των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων,
- Επιτρέπει εξατομικευμένες παρεμβάσεις,
- Διασφάλιση της πρόσβασης όλων των μαθητών σε σύγχρονο εξοπλισμό χωρίς εμπόδια,
- Τόνωση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων (εμπειρογνώμονες, σχολείο, γονείς, μαθητές) καθώς και των επιχειρήσεων- Τόνωση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας των δημόσιων και κοινωνικών υπηρεσιών.
- Ανάπτυξη περιφερειακών δραστηριοτήτων επανένταξης για άτομα που εγκατέλειψαν το σχολείο / NEET,
- Τόνωση της προσοχής για την υποστήριξη του επαγγελματικού προσανατολισμού στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδίου για την εγκατάλειψη της εκπαίδευσης,
- Να επιτραπεί μεγαλύτερη θεσμική αυτονομία με βάση σαφείς στόχους,
- Ανάπτυξη προσφοράς ενημέρωσης και κατάρτισης για τους γονείς,
- Οργανώστε ένα πρόγραμμα σχολικών γευμάτων
- Βοήθεια για την ενίσχυση της εικόνας του IVET

Και τα δύο επίπεδα υποδηλώνουν ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση πρέπει πράγματι να δίνουν προσοχή σε: καλή παρακολούθηση της προόδου των σπουδαστών, ελκυστικότητα της εκπαίδευσης, καλό και ευρύ δίκτυο υποστήριξης, έγκαιρη επικοινωνία με τους γονείς και τους σπουδαστές και έγκαιρη παροχή συμβουλών σταδιοδρομίας. Τα θέματα αυτά πρέπει να συμπεριληφθούν στις κατευθυντήριες γραμμές.

5. Κύριες αιτίες εγκατάλειψης

Στο παρόν κεφάλαιο συνοψίζονται τα κύρια ευρήματα σχετικά με τα στοιχεία που επηρεάζουν την ανάπτυξη της σχολικής σταδιοδρομίας, όπως αυτά επισημαίνονται στη βιβλιογραφία ή/και αναφέρθηκαν από τους συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις και τις ομάδες εστίασης. Οι πληροφορίες κατηγοριοποιούνται σε τέσσερις οπτικές γωνίες: την οπτική γωνία του μαθητή, του γονέα/κηδεμόνα, του εκπαιδευτικού και του σχολείου καθεαυτού. Στην τελευταία παράγραφο αυτού του κεφαλαίου παρουσιάζεται ένα θεωρητικό μοντέλο που συνοψίζει αυτές τις 4 οπτικές γωνίες και περιγράφει την αμοιβαία σχέση τους.

5.1 Αιτίες που σχετίζονται με τους μαθητές και επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία:

- Προηγούμενη (σχολική) εμπειρία,
- Να σε εκφοβίζουν,
- Τα δικά σας κίνητρα και η στάση/συμπεριφορά στην τάξη,
- Αντιμέτωπιση των δυσκολιών: εγκαταλείπετε εύκολα;
- Αίσθηση του ανήκειν: αισθάνεται ο μαθητής ξένος στο σχολείο;
- Ταυτότητα: παλεύει με την ταυτότητά του και με θέματα φύλου,
- Συγγενείς μαθησιακές δυσκολίες, όπως δυσκολίες στην ανάγνωση και στην επεξεργασία των αριθμών,
- Σωματικές αναπηρίες και πολύ λίγη προσοχή για την αντιμετώπισή τους (σχολείο, μαθητές)
- Μαθαίνω να μαθαίνω: έλλειψη μιας καλής στρατηγικής μάθησης,
- Επαγγελματική ευαισθητοποίηση: δεν έχουν ιδέα γιατί το σχολείο είναι σημαντικό, υποανάπτυκτες ιδέες για το μέλλον και τις φιλοδοξίες τους,
- Άμεση ικανοποίηση των αναγκών: επομένως είναι δύσκολο να παρακινηθεί κάποιος για κάτι που αποτελεί επένδυση στο μέλλον του- να πάρει μια αμειβόμενη δουλειά τώρα, αντί να μάθει πρώτα μια σωστή εκπαίδευση και να βρει μια καλύτερη δουλειά.

5.2 Αιτίες που σχετίζονται με τους γονείς/φροντιστές/την οικογενειακή κατάσταση και επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία:

- Δική σας προηγούμενη σχολική εμπειρία και ικανότητες: γιατί να πάτε σχολείο; Ούτε εγώ πήγα,
- Αρνητικό μαθησιακό κλίμα: οι γονείς εκφράζουν αντιλήψεις όπως ότι το σχολείο δεν είναι καλό για σένα / τίποτα για τα κορίτσια- οι γονείς παραπονιούνται αρνητικά όταν διαβάζουν / μελετούν- δεν δίνεται προσοχή σε ό,τι συμβαίνει στο σχολείο- δεν υπάρχει χώρος για να μελετήσουν ήσυχα,
- Οικογενειακή κατάσταση: διαζύγιο, αλκοόλ, βία, κακοποίηση
- Έλλειψη ζεστασιάς και εμπιστοσύνης στη σχέση γονέα - παιδιού,
- Κοινωνικοοικονομική κατάσταση (πλαίσιο και οικογένεια): Ανεργία; Οικονομικά ζητήματα- ευκολία εύρεσης εργασίας και χρημάτων,
- Το πολιτισμικό υπόβαθρο δεν προάγει τη μάθηση και τη φοίτηση στο σχολείο,

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντανακλά τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

- Έλλειψη ευαισθητοποίησης σε θέματα καριέρας: έλλειψη ενδιαφέροντος για το τι θέλουν να γίνουν τα παιδιά- πώς να μιλήσουν για τέτοια πράγματα- πώς να συσχετιστούν με την ανάγκη για εκπαίδευση,
- Δεν γνωρίζει πώς να αντιμετωπίσει/υποστηρίξει ένα παιδί με συγγενείς και σωματικές αναπηρίες,
- Δεν ξέρετε πού να βρείτε υποστήριξη

5.3 Αιτίες που σχετίζονται με τους εκπαιδευτικούς και επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία:

- Σχέση καθηγητή - μαθητή: η θετική σχέση βοηθά τον μαθητή να ξεπεράσει τα προβλήματα και συμβάλλει στην αίσθηση του ανήκειν / ενισχύει την ελκυστικότητα της εκπαίδευσης,
- Ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης σημάτων μαθητών που έχουν ανάγκη,
- Γνωρίζοντας ή μη πώς να αντιμετωπίζουν τους μαθητές με συγγενείς αναπηρίες,
- Διδακτικές δεξιότητες και ικανότητες (ευρεία ποικιλία), ικανές να προσφέρουν μια ποικίλη παλέτα μαθησιακών ευκαιριών που ανταποκρίνονται στα διαφορετικά μαθησιακά στυλ των μαθητών,
- Μαθαίνω να μαθαίνω: ικανός να υποστηρίξει τους μαθητές να αναπτύξουν τις δικές τους μαθησιακές ικανότητες, αλλά και στοχαστικός εκπαιδευτικός, ικανός να αναστοχάζεται τη διδασκαλία του και τον αντίκτυπό της,
- Ικανότητα επικοινωνίας με τους γονείς,
- Οι καθηγητές που έχουν υπερβολικές απαιτήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν με τους μαθητές και τα μαθησιακά τους προβλήματα,
- Να είστε ικανοί να αντιμετωπίζετε θέματα καριέρας / να θέτετε θέμα καριέρας:

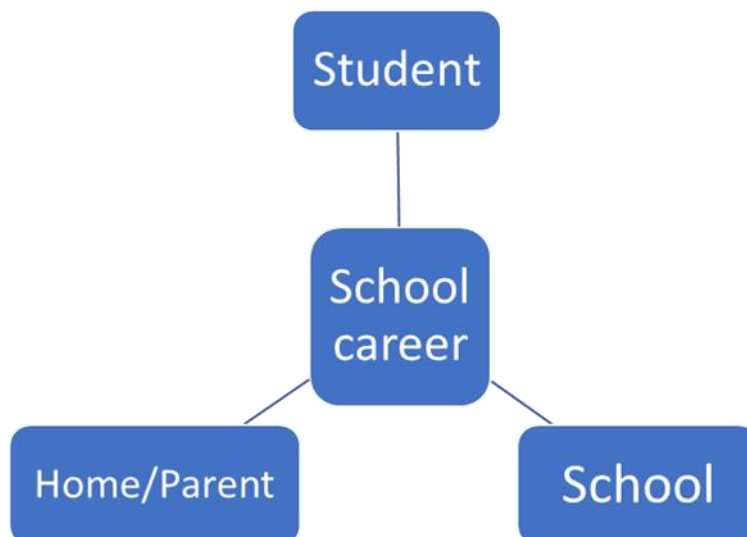
5.4 Σχολικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία:

- Ελκυστικότητα του σχολείου / της εκπαίδευσης / της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- Συνθήκες μάθησης (μέσα, χώρος, ικανό και εμπνευσμένο προσωπικό),
- Ενεργή πολιτική για κλίμα χωρίς αποκλεισμούς και ασφάλεια,
- Διαθεσιμότητα ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης σχετικά με την πρόοδο / τον κίνδυνο εγκατάλειψης,
- Πολιτική διασφάλισης της ποιότητας που περιλαμβάνει το σχολικό κλίμα, τις ικανότητες των εκπαιδευτικών, την πρόληψη της εγκατάλειψης κ.λπ,
- Έλλειψη συμμετοχής των γονέων: ελάχιστες επαφές με τους γονείς των μαθητών ή μια επεξεργασμένη πολιτική για την εμπλοκή και το ενδιαφέρον των γονέων για το τι προσφέρει το σχολείο και την πρόοδο των μαθητών,
- Έλλειψη υποστήριξης επαγγελματικού προσανατολισμού / μαθησιακής υποστήριξης,
- Έλλειψη υποστηρικτικού δικτύου που να καλύπτει σημαντικές ανάγκες των μαθητών για τη διατήρηση της σχολικής τους σταδιοδρομίας,
- Ρυθμίσεις πρόσβασης (φυσικές) για μαθητές με αναπηρίες,

- Ρυθμίσεις για εξωσχολικές δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ελκυστικότητα του σχολείου ως τέτοιου και υποστηρίζουν την ευρεία ανάπτυξη ταλέντων.

Τα προαναφερθέντα ζητήματα είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για τη βελτίωση της συμμετοχικότητας. Στην επόμενη παράγραφο παρουσιάζονται με πιο σχηματικό τρόπο.

5.5 Θεωρητικό μοντέλο των παραγόντων που επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία

Συνοπτικά, η **Σχολική σταδιοδρομία** (που είναι ο μαθητής ως άτομο που διανύει τα διάφορα σχολικά έτη) αποτελείται από τα ακόλουθα διαφορετικά στάδια: Μάθηση και εξέλιξη (ανάπτυξη ταλέντου και προσανατολισμός στο μέλλον (σταδιοδρομία))- επιτυχής εξέλιξη (στην εργασία/στην περαιτέρω εκπαίδευση). Αυτή η σχολική σταδιοδρομία επηρεάζεται με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

Από τον ίδιο τον Μαθητή: Αίσθηση του ανήκειν, κίνητρα και στάση (συχνά ενισχυμένα ή αποδυναμωμένα από προηγούμενες εμπειρίες), δεξιότητες αντιμετώπισης, συνειδητοποίηση της σταδιοδρομίας, ταυτότητα, εκμάθηση της μάθησης, συγγενείς αναπηρίες,

Από τους γονείς: θετικό μαθησιακό περιβάλλον- κουλτούρα- κοινωνικοοικονομική κατάσταση- σχέση γονέα-παιδιού- δική τους εμπειρία και ικανότητες- οικογενειακή κατάσταση- κατανόηση του συστήματος/σχολείου.

Από το σχολείο: Όραμα για την εκπαίδευση και το ρόλο του σχολείου, ποιότητα του προσωπικού, κλίμα χωρίς αποκλεισμούς και ασφάλεια, παρακολούθηση, επαγγελματικός προσανατολισμός και υποστήριξη, κανόνες και κανονισμοί, πολιτική QA, συμμετοχή των γονέων.

Ωστόσο, και οι τρεις επηρεάζονται επίσης από το πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν:

Τόσο ο μαθητής όσο και οι γονείς βρίσκονται επίσης υπό την επιρροή των συνθηκών και των περιστάσεων που είναι **το πλαίσιο του μαθητή και του γονέα**. Με αυτό εννοούνται: οι γενικοί κανόνες και κανονισμοί- η κοινωνικοοικονομική κατάσταση- η κυρίαρχη κουλτούρα και ο προσανατολισμός- η εικόνα της εκπαίδευσης.

Και το ίδιο το σχολείο επηρεάζεται από το **πλαίσιο του σχολείου**: Τα οικονομικά, η ποιότητα και η ποσότητα του διαθέσιμου επαγγελματικού προσωπικού, τα πρότυπα ποιότητας που πρέπει να πληροί το σχολείο, η τοποθεσία.

Το παραπάνω μοντέλο θα λειτουργήσει ως ένα είδος λίστας ελέγχου κατά την ανάπτυξη των κατευθυντήριων γραμμών για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: θα προσφέρει ένα είδος προτύπου για να ελεγχθεί εάν όλοι οι παράγοντες που εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου ενός σχολείου αντιμετωπίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές.

6 Βελτίωση της παρακολούθησης

Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται σε έναν συγκεκριμένο παράγοντα εντός του πεδίου ελέγχου ενός σχολείου ΕΕΚ, ο οποίος αναφέρεται ως σχετικός με την ένταξη και την πρόληψη της εγκατάλειψης. Ο παράγοντας αυτός έχει άμεση σχέση με την εφαρμογή του δείκτη 8: το σύστημα παρακολούθησης που έχει τεθεί σε εφαρμογή. Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, οι συμμετέχοντες στις διάφορες εκθέσεις των εταίρων έκαναν τις ακόλουθες προτάσεις βελτίωσης:

- Βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης από τις τοπικές αρχές (υποχρεωτική εκπαίδευση), καθώς και από τα σχολεία, ώστε να είναι δυνατή η λήψη περισσότερων και έγκαιρων προληπτικών μέτρων από τους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς,
- Ενίσχυση της χρήσης του ηλεκτρονικού φακέλου μαθητή από τους γονείς,
- Ενίσχυση της συμμετοχής των γονέων στις συναντήσεις σχολείου - οικογένειας,
- Εμπλέξτε τους εκπαιδευτικούς που είναι ικανοί να κάνουν διάλογο με τις οικογένειες,
- Παρακολουθήστε όχι μόνο την πρόοδο των σπουδών, αλλά και θέματα του κοινωνικού φάσματος, όπως η ευημερία, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η συμπεριφορά κ.λπ.
- Ενίσχυση της έγκαιρης και προληπτικής επαφής με τους γονείς σχετικά με τα σήματα κινδύνου,
- Εκπονήστε μια προσφορά ταχείας υποστήριξης, όχι μόνο για θέματα που σχετίζονται με τη μελέτη.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω με πιο γενικό τρόπο: για να ενισχυθεί η συμμετοχικότητα, οι συμμετέχοντες προτείνουν να διευκρινιστεί ποιες πτυχές πρέπει να λαμβάνει υπόψη η παρακολούθηση, να χρησιμοποιείται περισσότερο προληπτικά (και να ενεργεί βάσει των σημάτων) και να οργανωθεί μεγαλύτερη συμμετοχή των γονέων.

7 Βελτίωση της δομής υποστήριξης εντός του σχολείου

Όπως αναφέρθηκε ήδη κατά τον ορισμό της συμμετοχικότητας (κεφάλαιο 2), το σύστημα υποστήριξης ενός σχολείου μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη της συμμετοχικότητας και στη μείωση της εγκατάλειψης του σχολείου. Οι συμμετέχοντες επεσήμαναν τις ακόλουθες προτάσεις για τη βελτίωση ενός συστήματος υποστήριξης ώστε να συμβάλει στην ενσωμάτωση, αλλά και πρόσθετες προτάσεις που αφορούν το σχολείο και την πολιτική του ως τέτοιο:

- Οργανώστε μια διεπιστημονική ομάδα φροντίδας / διεπιστημονική προσέγγιση για τους μαθητές που έχουν ανάγκη,
- Κανονίστε τη σύνδεση και την πρόσβαση σε δομές υποστήριξης εκτός σχολείου σε όλους τους τομείς (κοινωνικές υπηρεσίες, παιδαγωγικά, ψυχολογία, καριέρα, οικονομικά, οικογένεια),
- Μεριμνήστε για τη συμβουλευτική υποστήριξη των μαθητών που έχουν ανάγκη, για δραστηριότητες καθοδήγησης και διορθωτική διδασκαλία,
- Εμπλουτίστε το βασικό πρόγραμμα σπουδών προσφέροντας πολιτιστικές και εξωσχολικές δραστηριότητες,
- Οργανώστε περιοδική έρευνα για το σχολικό κλίμα και παρακολούθηση όταν χρειάζεται,
- Μεριμνήστε για τη συμμετοχή των γονέων/κηδεμόνων,
- Αύξηση της εξατομίκευσης της εκπαίδευσης για τη βελτίωση του ευρέος φάσματος ανάπτυξης ταλέντων και της ελκυστικότητας της εκπαίδευσης,
- Προσοχή στις ικανότητες των εκπαιδευτικών: διδακτικές δεξιότητες και ικανότητες για την αύξηση του εύρους των μεθόδων διδασκαλίας, για την καλύτερη ενημέρωση και αντιμετώπιση των μαθητών που έχουν ανάγκη, καθώς και για την αντιμετώπιση διαφορετικών πολιτισμικών συνθηκών,
- Μεριμνήστε για διαδρομές αντιστάθμισης για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε δεξιότητες και γνώσεις,
- Οργανώστε δράσεις για τη δημιουργία μεγαλύτερης συνοχής στην τάξη (όταν χρειάζεται).

Η ανάπτυξη ενός κοινωνικού διαβατηρίου έχει αναφερθεί ως παράδειγμα καλής πρακτικής. Συνοψίζοντας τα παραπάνω με πιο γενικό τρόπο, οι κύριες προτάσεις αφορούν τη σχολική πολιτική, ένα περίπλοκο σύστημα υποστήριξης εντός και εκτός του σχολείου, ένα ικανό διδακτικό προσωπικό, τη συμμετοχή των γονέων και μια περίπλοκη και ελκυστική προσφορά εκπαίδευσης με εξωσχολικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ευρεία ανάπτυξη ταλέντων.

8 Βελτίωση της συμμετοχής των γονέων

Στα διάφορα προηγούμενα κεφάλαια έχουν ήδη γίνει παρατηρήσεις σχετικά με τη γονική συμμετοχή. Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα σχετικά με τις προτάσεις που έκαναν οι συμμετέχοντες για τη βελτίωση της γονικής εμπλοκής. Η γνώμη των εταίρων του έργου είναι ότι η γονεϊκή εμπλοκή είναι σημαντική όχι μόνο στο στάδιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης αλλά και στη συνέχεια της εκπαίδευσης. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται αυτή η συμμετοχή (και σε ποιες δράσεις θα μπορούσε να εκφραστεί) θα είναι διαφορετικός. Όταν οι μαθητές μεγαλώνουν (περνούν τα 18), η ευθύνη των γονέων έχει μετατοπιστεί, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν χρειάζεται/δεν μπορούν πλέον να υποστηρίξουν τη σταδιοδρομία των παιδιών τους. Οι συμμετέχοντες έκαναν τις ακόλουθες προτάσεις για τη βελτίωση και την υποστήριξη του σχολείου χωρίς αποκλεισμούς.

- Εκπαίδευση/ενημέρωση των γονέων για το πώς να καθοδηγούν τα παιδιά τους στο σχολείο,
- Προώθηση της έννοιας του σχολείου χωρίς αποκλεισμούς στους γονείς,
- Προώθηση της ευαισθητοποίησης των γονέων για τη σταδιοδρομία- προσφορά ενημερωτικών συνεδριών για την υποστήριξή τους
- Κανονίστε για εξωσχολικές / μετασχολικές δραστηριότητες,
- Χρησιμοποιήστε παραδοσιακά εργαλεία προειδοποίησης, όπως η παρακολούθηση μαθημάτων (περιορισμένη ηλικία!!) και δράστε προληπτικά,
- Εμπλέξτε τους γονείς προληπτικά και εγκαίρως,
- Εκπαιδεύστε το αρμόδιο προσωπικό πώς να επικοινωνεί με τους γονείς,
- Καλέστε τους γονείς σε τακτά χρονικά διαστήματα για οικογενειακή - σχολική συνάντηση,
- Εμπλέξτε τους γονείς σε εξωσχολικές δραστηριότητες,
- Ερευνήστε τι θέλουν οι γονείς,
- Επικοινωνήστε και ενημερώστε τους γονείς για το τι συμβαίνει στο σχολείο,
- Διοργανώστε συμβούλιο γονέων για τη συζήτηση σχολικών θεμάτων

Οι περισσότερες από τις προτάσεις απευθύνονται σε γονείς που έχουν παιδιά στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Ταυτόχρονα έχουν κάποια συνάφεια και με την ΕΕΚ. Οι κύριες προτάσεις που έγιναν για την ενσωμάτωση αφορούν τη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας με τους γονείς για την ενημέρωσή τους σε σχετικά θέματα και τη συμμετοχή τους σε (εξωσχολικές) σχολικές δραστηριότητες.

9 Συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων προτάσεων για τη βελτίωση της συμμετοχικότητας

Για την ανάπτυξη του R2, τα συμπεράσματα των διαφόρων κεφαλαίων συνοψίζονται τώρα στις ακόλουθες δύο δέσμες γενικών προτάσεων προς τα σχολεία που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη ενός σχολείου χωρίς αποκλεισμούς.

Για το σχολείο ως οργανισμό. Κανονίστε για

Εκτεταμένη και εξατομικευμένη προσφορά σε μαθητές που έχουν ανάγκη, η οποία καλύπτει διδακτική, ψυχολογική, παιδαγωγική και επαγγελματική υποστήριξη σε όλους τους μαθητές, Ευρεία παρακολούθηση και παρακολούθηση των σημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, Υπηρεσίες ενδοσχολικής φροντίδας για την παροχή αυτής και συνδέσεις με κύκλωμα εμπειρογνομόνων,

Άμεση ενημέρωση και συμμετοχή των γονέων,

Διδακτικό υλικό για μαθητές με γονείς σε (οικονομική) ανάγκη,

Ελκυστική (εξατομικευμένη) εκπαίδευση, που απευθύνεται σε όλα τα δυνητικά ταλέντα,

Εξωσχολική προσφορά που ενισχύει την ευρεία ανάπτυξη ταλέντων,

Ενσωμάτωση των μέτρων στο όραμα και την πολιτική του σχολείου και περιοδική αξιολόγηση,

Θετική προώθηση της IVET.

Για το προσωπικό του σχολείου:

Ορίστε ικανό προσωπικό για την επισήμανση και την αντιμετώπιση των μαθητών που έχουν ανάγκη,

Ορισμός αρμόδιου προσωπικού για την επαφή και την αντιμετώπιση των γονέων,

Ενίσχυση της διδακτικής ποικιλομορφίας στη διδασκαλία- αύξηση των δεσμών με την αγορά εργασίας,

Ανάπτυξη πρωτοκόλλου κατά του εκφοβισμού,

Αύξηση της ικανότητας αναγνώρισης διλημάτων σταδιοδρομίας και αντιμετώπισής τους,

Οργανώστε συμβουλευτική σταδιοδρομίας και εμπλέξτε και τους γονείς,

Οργανώστε διεπιστημονική προσέγγιση για τους μαθητές που έχουν ανάγκη,

Κανονίστε πιο εξατομικευμένους τρόπους διδασκαλίας.

Η σύνδεση των παραπάνω συνοπτικών προτάσεων με το EQAVET και με το σκοπό του EQAVET ως διαδικασίας ποιότητας θα απαιτήσει μερικά επιπλέον βήματα. Ειδικότερα, εάν οι παραπάνω συνοπτικές προτάσεις χρησιμοποιηθούν για να συμβάλουν σε ένα είδος συνεκτικού πλαισίου που θα αφορά τα 4 στάδια του κύκλου ποιότητας EQAVET (Σχεδιασμός, Εφαρμογή, Αξιολόγηση και Ανασκόπηση). Οι παραπάνω προτάσεις πρέπει να ενταχθούν σε αυτά τα 4 στάδια, και η διαδικασία ανάπτυξης που θα ακολουθήσει τώρα το έργο πρέπει να παρέχει τον τρόπο για να γίνει αυτό και να φροντίσει για τον έλεγχο της πληρότητας και της εσωτερικής συνοχής. Με αυτόν τον τρόπο θα είμαστε σε θέση να δημιουργήσουμε στο R2: ένα εργαλείο αξιολόγησης που θα βασίζεται στο θεωρητικό μας μοντέλο καθώς και στα

ευρήματά μας και θα παράγει ανατροφοδότηση με τη μορφή χρηστικών κατευθυντήριων γραμμών.

10. Προς την ανάπτυξη του R2: βήματα διαδικασίας

Μία από τις κύριες προκλήσεις του έργου αυτού είναι η δημιουργία ενός εύχρηστου και όχι πολύ περίπλοκου εργαλείου αξιολόγησης. Ένα πολύ περίπλοκο εργαλείο με πολλές ερωτήσεις θα δημιουργήσει εμπόδια στη χρήση. Επίσης, ένα υπερβολικά περίπλοκο εργαλείο τείνει να χάνεται υπερβολικά στις λεπτομέρειες. Αυτό στο τέλος μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία ανατροφοδότησης η οποία κινδυνεύει να είναι και πάλι πολύ περίπλοκη, μη εφαρμόσιμη, πολύ λεπτομερής και συνεπώς μη χρησιμοποιήσιμη. Συνεπώς, η σύμπραξη πρέπει να περιοριστεί στους τομείς που πρέπει να καλυφθούν. Τα παρακάτω βήματα έχουν σκοπό να βοηθήσουν σε αυτή τη διαδικασία εστίασης και περιορισμού. Τα βήματα προχωρούν από το γενικό στο ειδικό.

Το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη ενός συνεκτικού εργαλείου αξιολόγησης και των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών συνίσταται στην επικύρωση των κύριων τομέων προσοχής στους οποίους πρέπει να εστιάσουμε και οι οποίοι μπορούν να προκύψουν από την έρευνα που έχει γίνει. Το υπόδειγμα για να γίνει αυτό παρέχεται στο παράρτημα 1. Στο παράρτημα 1 παρουσιάζονται τα σχέδια τομέων και ένας τρόπος για να αποφασιστούν και να καθοριστούν αυτοί που θα χρησιμοποιήσει το έργο.

Το δεύτερο βήμα είναι ο καθορισμός των υποκείμενων παραγόντων για κάθε έναν από αυτούς τους κύριους τομείς προσοχής. Και πάλι, η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί περιγράφεται στο παράρτημα 1 υπό τον τίτλο "Ερώτηση 2".

Μετά την επικύρωση των κύριων τομέων προσοχής και των συναφών πτυχών πρέπει να επικυρωθούν οι ερωτήσεις καθώς και οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές. Για το σκοπό αυτό θα αναπτυχθεί ένα νέο υπόδειγμα στο οποίο θα παρέχεται στην εταιρική σχέση ένα πλήρες σχέδιο ερωτήσεων και ανατροφοδότησης. Στη συνέχεια θα ζητηθεί από τους εταίρους να παράσχουν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους, ώστε να οριστικοποιηθεί και αυτό το μέρος του περιεχομένου.

Παραρτήματα

Παράρτημα 1:

Βήματα ανάπτυξης για το R2: ερωτήσεις αξιολόγησης και σχετική ανατροφοδότηση

Η γρήγορη σάρωση και η ανατροφοδότηση με τη μορφή κατευθυντήριων γραμμών θα αποτελείται από ένα σύνολο ερωτήσεων που καλύπτουν 4 βασικά θέματα σχετικά με ένα σχολείο ως οργανισμό. Μαζί αυτά τα θέματα αποτελούν έναν καλά οριοθετημένο τομέα στον οποίο ένα σχολείο μπορεί να αναπτύξει (περαιτέρω) μια συνεκτική σχολική πολιτική, με συναφή μέτρα και δραστηριότητες που πρέπει να ληφθούν, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία/βελτίωση ενός σχολείου χωρίς αποκλεισμούς και βοηθούν στην αύξηση της συμμετοχής των γονέων και θα συμβάλουν στην εικόνα του σχολείου.

Το να είσαι ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς αρχίζει με το προσωπικό του σχολείου να είναι σε θέση να "βλέπει" κάθε έναν από τους μαθητές του: την πρόσδό τους, τις ανάγκες τους, τα ταλέντα τους και τις προκλήσεις τους. Επιπλέον, το προσωπικό που είναι σε θέση να προσφέρει ασφαλείς και ελκυστικές συνθήκες μάθησης που ευνοούν την ανάπτυξη όλων αυτών των διαφορετικών ταλέντων. Σχετικό με αυτό είναι να υπάρχει προσωπικό που είναι σε θέση να επικοινωνεί και να ενημερώνει τους γονείς καθώς και σχετική υποστήριξη όταν χρειάζεται για να εργαστούν από κοινού για την επίλυση των εμποδίων των μαθητών. Και βέβαια η διοίκηση που δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να μπορεί το προσωπικό να τα κάνει όλα αυτά και αξιολογεί συστηματικά την πολιτική και τα μέτρα που λαμβάνει και τα αναθεωρεί όταν χρειάζεται. Ως εκ τούτου, τα προτεινόμενα 4 αλληλένδετα θέματα είναι τα εξής:

- **Όραμα και πολιτική για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς:**
τι όραμα έχει ένα σχολείο σχετικά με την ένταξη, σχετικά με την ελκυστική εκπαίδευση και πώς αυτό το όραμα μεταφράζεται σε μια μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη πολιτική;
- **Ανάπτυξη και πρόσδος των μαθητών:**
που αφορούν τις ρυθμίσεις παρακολούθησης, την υποστήριξη που προσφέρεται για τους μαθητές που έχουν ανάγκη και τι προσφέρεται για την ευρεία ανάπτυξη ταλέντων,
- **Σχολική οργάνωση**
Αντιμετώπιση διαδικασιών σχετικά με τις ικανότητες του προσωπικού και την κατανομή του προσωπικού, καθώς και μέτρα σχετικά με ένα ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς σχολικό κλίμα
- **Σχέσεις**
Αντιμετώπιση του ζητήματος της συμμετοχής των γονέων καθώς και του εξωτερικού δικτύου

Με τη σειρά τους, κάθε ένα από αυτά τα 4 θέματα αποτελείται από ξεχωριστές πτυχές που σχετίζονται με την επιρροή που ασκούν στη σχολική σταδιοδρομία και το σχολείο, όπως έχει διαφανεί στο θεωρητικό πλαίσιο που παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 4 της παρούσας έκθεσης.

Ερώτηση 1:

Παρακαλείστε να δηλώσετε αν συμφωνείτε με την παραπάνω πρόταση σχετικά με τους 4 τομείς προσοχής και, αν όχι, να προτείνετε μια εναλλακτική πρόταση:

	Συμφωνώ	Δεν συμφωνώ	Σε περίπτωση που δεν συμφωνείτε, προτείνετε νέο τίτλο
Όραμα και πολιτική για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς			
Ανάπτυξη και πρόοδος των μαθητών			
Σχολική οργάνωση			
Σχέσεις			

Κάθε ένας από τους 4 προαναφερθέντες τομείς προσοχής αποτελείται από διαφορετικές πτυχές που καθορίζουν το περιεχόμενο του θέματος. Και πάλι, οι πτυχές αυτές αποσπώνται από το θεωρητικό μοντέλο και τις προτάσεις για κατευθυντήριες γραμμές, όπως συνοψίζονται στα διάφορα κεφάλαια της συνοπτικής έκθεσης. Για κάθε μια από τις πτυχές παρέχεται μια περιγραφή του περιεχομένου, η οποία στο τέλος θα δημιουργήσει το σκηνικό για την ανάπτυξη των ερωτήσεων για το εργαλείο αξιολόγησης. Λάβετε επίσης υπόψη σας ότι οι περιγραφές συνδέονται με διαφορετικές πτυχές. Με αυτόν τον τρόπο οι συνολικές περιγραφές δημιουργούν κάποια εσωτερική συνοχή όσον αφορά τον κύκλο του EQAVET του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της αξιολόγησης και της αναθεώρησης.

Ερώτηση 2α:

Παρακαλείστε να δηλώσετε για κάθε μία από τις πτυχές που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα αν συμφωνείτε με την πτυχή.

Πτυχές που σχετίζονται με καθένα από τα 4 κύρια θέματα:	Περιγραφή του περιεχομένου του υποκείμενου παράγοντα:	Συμφωνώ	Δεν συμφωνώ
Όραμα και πολιτική για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς			
Όραμα για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς	Το σχολείο έχει διατυπώσει ρητά το όραμα της ενσωμάτωσης και της εικόνας του, καθώς και τον τρόπο με		

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντανακλά τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

	τον οποίο η σχολική εκπαίδευση και η χρησιμοποιούμενη διδακτική θα συμβάλουν σε αυτά.		
Ηγεσία	Για να υποστηριχθεί το όραμα για ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς και ασφαλές και για να υπάρξει μεγάλη δέσμευση του προσωπικού, το σχολικό συμβούλιο και η διεύθυνση του σχολείου προωθούν ενεργά το όραμα του σχολείου και επιδεικνύουν υποδειγματική συμπεριφορά.		
Σχολική πολιτική	Το όραμα του σχολείου σχετικά με την ενσωμάτωση, την ανάπτυξη ταλέντων, την εικόνα και τη συμμετοχή των γονέων μεταφράζεται σε μακροπρόθεσμα σχέδια που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τα διατιθέμενα μέσα, καθώς και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τον τρόπο παρακολούθησης αυτών. Μέρος αυτού είναι η διαρθρωτική προσοχή στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την υποστήριξη.		
Περιεχόμενο του ετήσιου σχεδίου	Για την εφαρμογή της μακροπρόθεσμης πολιτικής, το σχολείο διαθέτει ένα καλά εξοπλισμένο ετήσιο σχέδιο / σχέδιο δραστηριοτήτων που προγραμματίζει δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχολικό κλίμα, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την υποστήριξη των μαθητών και τη συμμετοχή των γονέων.		
Ανάπτυξη και πρόοδος των μαθητών			
Παρακολούθηση της ανάπτυξης	Η συστηματική παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και η έγκαιρη επισήμανση των μαθητών που διατρέχουν κίνδυνο αποτελεί ζωτικό μέρος ενός σχολείου που στοχεύει στην ένταξη. Η εν λόγω σήμανση πρέπει να ακολουθείται από τη διευθέτηση της κατάλληλης υποστήριξης, τόσο εντός του		

	σχολείου όσο και από τους γονείς/κηδεμόνες.		
Επαγγελματική καθοδήγηση	Ένας ακρογωνιαίος λίθος στο δρόμο προς την περαιτέρω εκπαίδευση διαμορφώνεται με την κατάλληλη και έγκαιρη υποστήριξη της σταδιοδρομίας. Ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς φροντίζει για την υποστήριξη της σταδιοδρομίας που είναι καλά ενσωματωμένη σε όλο το πρόγραμμα σπουδών και υποστηρίζεται από όλο το διδακτικό προσωπικό. Αναπτύσσει σταδιακά τη συνειδητοποίηση της σταδιοδρομίας του μαθητή και προσφέρει τρόπους για τη συμμετοχή των γονέων σε αυτή τη διαδικασία.		
Ευρεία ανάπτυξη	Ένα σχολείο για το οποίο οι μαθητές και οι γονείς μπορούν να είναι υπερήφανοι είναι ένα σχολείο στο οποίο όλοι οι μαθητές αισθάνονται σαν στο σπίτι τους, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο, την κουλτούρα ή τα ενδιαφέροντά τους. Ένα σχολείο που προσφέρει στους μαθητές την ευκαιρία να αναπτύξουν όλα τα ταλέντα τους και όχι μόνο αυτά που σχετίζονται με το υποχρεωτικό περιεχόμενο των εθνικών εξεταστικών προτύπων.		
Υποστήριξη φοιτητών	Ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς είναι σε θέση να προσφέρει την κατάλληλη υποστήριξη σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο.		
Σχολική οργάνωση			
Κατανομή προσωπικού	Ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς έχει μια περιγραφή των αρμοδιοτήτων του διδακτικού και βοηθητικού προσωπικού του, η οποία συνδέεται με το όραμα του σχολείου για το κλίμα, την εκπαίδευση και τη διδασκαλία και για τη σχέση		

	εκπαιδευτικών-μαθητών. Το προσωπικό γνωρίζει τι αναμένεται από αυτό.		
Σχολικό κλίμα	Σε ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς όλοι οι μαθητές αισθάνονται ασφαλείς και αυτό το κλίμα προστατεύεται από ένα σύνολο κανόνων συμπεριφοράς που όλοι γνωρίζουν και ακολουθούν. Η διοίκηση επιδεικνύει υποδειγματική συμπεριφορά		
Ικανότητες του προσωπικού	Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις ικανότητες του προσωπικού που συμβάλλουν στην επίτευξη της επιδιωκόμενης σχολικής πολιτικής. Ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό ή πολιτισμικό υπόβαθρο, το διδακτικό προσωπικό είναι ικανό να οικοδομεί και να διατηρεί θετικές σχέσεις με τους μαθητές και τους γονείς τους.		
Σχέσεις			
Συμμετοχή των γονέων	Σε ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς δίνεται μεγάλη προσοχή στην επικοινωνία και την αποσαφήνιση του ρόλου και της ευθύνης των γονέων στη σχολική σταδιοδρομία και στο μέλλον των παιδιών τους.		
Πληροφορίες για τους γονείς	Ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς χρησιμοποιεί τις ιδέες και τις προτάσεις των ενεργών γονέων (εκπροσώπων) για να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας προς όλους τους γονείς σχετικά με τις προσδοκίες του σχολείου, την πρόοδο των μαθητών, καθώς και τις εξωσχολικές δραστηριότητες και το ρόλο και την ευθύνη των γονέων. Για να το επιτύχει αυτό, ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς χρησιμοποιεί ποικίλα κανάλια επικοινωνίας, κατάλληλα για τους γονείς του μαθητικού του πληθυσμού.		
Εξωτερικό δίκτυο	Το σχολείο εξετάζει συστηματικά την αποτελεσματικότητα του εξωτερικού		

	δικτύου και τη συμβολή του στο όραμα, την πολιτική και τους στόχους του σχολείου.		
--	---	--	--

Ερώτηση 2β:

Για τις πτυχές για τις οποίες έχετε προτάσεις βελτίωσης όσον αφορά τις διορθώσεις του κειμένου, ή για όσους από εσάς θέλετε να αντικαταστήσετε μία ή περισσότερες πτυχές με μια εναλλακτική λύση, παρακαλούμε χρησιμοποιήστε τον παρακάτω πίνακα για να καταγράψετε τις προτάσεις σας. Με αυτόν τον τρόπο όλοι οι εταίροι καλούνται να επιλέξουν και να ιεραρχήσουν και να κρατήσουν και πάλι περιορισμένο το συνολικό αριθμό των πτυχών. Παρακαλούμε να επικεντρωθείτε στο περιεχόμενο και όχι στη γλωσσική διόρθωση. Αυτό θα γίνει όταν επικυρωθεί το περιεχόμενο.

Πτυχές που σχετίζονται με καθένα από τα 4 κύρια θέματα:	Νέος παράγοντας:	Προτάσεις για μια νέα περιγραφή:
Όραμα και πολιτική για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς		
Όραμα για το σχολείο χωρίς αποκλεισμούς		
Ηγεσία		
Σχολική πολιτική		
Περιεχόμενο του ετήσιου σχεδίου		
Ανάπτυξη και πρόοδος των μαθητών		
Παρακολούθηση της ανάπτυξης		
Επαγγελματική καθοδήγηση		
Ευρεία ανάπτυξη		
Υποστήριξη φοιτητών		
Σχολική οργάνωση		
Κατανομή προσωπικού		
Σχολικό κλίμα		
Ικανότητες του προσωπικού		
Σχέσεις		
Συμμετοχή των γονέων		
Πληροφορίες για τους γονείς		

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντανακλά τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Μετά την επικύρωση των τομέων, των πτυχών και της περιγραφής τους, το τελικό αγγλικό σχέδιο κειμένου πρέπει να ελεγχθεί και να διορθωθεί από την Ripona.

Παράρτημα 2

Κατά τη συγγραφή της περίληψης και την ανάπτυξη του αιτιώδους μοντέλου χρησιμοποιήθηκε η ακόλουθη βιβλιογραφία:

Bakker, J. e.a..., : "Leraren en ouderbetrokkenheid", Behavioural Science Institute, Radboud Universiteit Nijmegen, 2013

Desforges, C. Abouchar, A.: "Ο αντίκτυπος της γονικής συμμετοχής, της γονικής υποστήριξης και της οικογενειακής εκπαίδευσης στα επιτεύγματα και την προσαρμογή των μαθητών: Βιβλιογραφική ανασκόπηση". Λονδίνο: Dfes, 2003.

Grosfeld, T. : "Deze life coaches helpen leerlingen niet alleen met huiswerk", Het Parool, 2019

Jeynes, William. H.: "Μια μετα-ανάλυση της αποτελεσματικότητας διαφορετικών τύπων προγραμμάτων γονικής εμπλοκής για αστικούς μαθητές. Urban Education, 47(4) 706- 742), 2012.

Kärnä, E & Vetoniemi, J.: Being included - εμπειρίες κοινωνικής συμμετοχής μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε γενικά σχολεία. International Journal of Inclusive Education, 25 (10) pag 1190-1204, 2021.

Menheere, A., Hooge, E.: "De betrokkenheid van ouders bij het schooleren van hun kinderen"", Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding, Hogeschool Amsterdam, 2010

Molbaek, M.: "Inclusive teaching strategies - dimensions and agendas.", στο International Journal of Inclusive Education, 22(10) 1048-1061, 2018.

Onstenk, J.: "Samenwerken met ouders als pedagogisch partnerschap". In: Pedagogiek in Praktijk, 66, Άμστερνταμ, 2012.

Prins, D. e.a.: "Ouderbetrokkenheid in Onderwijs", Nederlands Jeugdinstituut, 2013

Ramberg, J.: "Ειδική εκπαίδευση στα σουηδικά σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: πόροι, ομαδοποίηση ικανοτήτων και οργάνωση". Διατριβή, Πανεπιστήμιο Στοκχόλμης 2015.

Saloviita, T.: "Attitude of teachers towards inclusive education in Finland", Scandinavian Journal of Educational Research, 64(2) 270-282, 2020.

Van der Vegt, A.: "Ouderbetrokkenheid en schoolprestaties", Kennisrotonde, 2016